

САХИЛГЫН СААТУУЛАХ БАЙР

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Цэргийн сахилгын дүрэмд заагдсаны дагуу тусгаарлагдан саатуулагдсан офицер, ахлагч, сонсогч, гэрээт болон хугацаат цэргийн алба хаагчдад сахилгын шийтгэлийг эдлүүлэх, албадан саатуулахын тулд тусгай байр-саатуулах байрыг төхөөрөмжилнө.

1.2. Тусгаарлан саатуулах шийдвэрийг хэрэгжүүлэх тусгай байрыг саатуулах байр гэнэ. Саатуулах байр нь цэргийн хүрээний буюу цэргийн ангийн байж болно.

1.3. Эрх бүхий албан тушаалтнаас цэргийн сахилгын дүрэмд заасан үндэслэлээр сахилгын шийтгэл эдлүүлэхээр тусгаарлан саатуулах байранд шилжүүлсэн цэргийн алба хаагчийг албадан саатуулагдсан цэргийн алба хаагч гэнэ.

1.4. Саатуулах байрны зөвшөөрлийг тухайн харьяалсан орон нутгийн прокурорын байгууллагаас авч, цэргийн хүрээний дарга /ангийн захирагч/-ын тушаалаар ажиллуулах ба үйл ажиллагаандаа хүний эрх, эрх чөлөө, хувийн нууц, нэр хүнд, аюулгүй байдлыг эрхэмлэнэ.

Хоёр. Тусгаарлан саатуулах нөхцөл

2.1. Цэргийн дүрэм, ангийн дотоод журмыг зөрчсөн, нийгмийн хэв журмын зөрчил гаргасан хугацаат цэргийн алба хаагчийг 10 хүртэл, офицер, ахлагч, цэргийн гэрээт алба хаагчид, сонсогчийг 3 хүртэл хоногийн хугацаагаар тусгаарлан саатуулна.

2.2. Согтуурсан, мансуурсан үедээ цэргийн сахилга, нийгмийн хэв журмын зөрчил гаргасан цэргийн алба хаагчийг 24 цаг хүртэл саатуулж болох ба өөрийгөө хянах чадваргүй болсон цэргийн алба хаагчийг тусгаарлан саатуулах байранд хүлээж авахгүй, холбогдох хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлнэ.

2.3. Саатуулах байранд саатуулагдсан офицер, ахлагч, сонсогч, түрүүч, байлдагчийг тус тусад нь нэг бүрийн болон нийтийн өрөөнд тусгаарлан саатуулна.

2.4. Бүлэг гэмт хэрэгт сэжиглэгдэн албадан саатуулагдаж байгаа цэргийн алба хаагчдыг тус тусад нь байрлуулна.

2.5. Халдварт өвчтэй нь эмчийн дүгнэлтээр тогтоогдсон боловч зайлшгүй тусгаарлан саатуулах шаардлагатай цэргийн алба хаагчийг бусад цэргийн алба хаагчдаас тусад нь байрлуулна.

2.6. Саатуулах байранд саатуулагдсан цэргийн алба хаагч бүрт 2м²-аас доошгүй талбай ноогдохоор тооцон байрлуулна.

2.7. Саатуулах байрны тусгаарлан саатуулах өрөө нь ердийн дулаантай, салхивчтай, төмөр сараалжин хаалгатай, хаалга онгойлгох хязгаарлагчтай, гадна талаас цоожтой, хянах боломжтой байна.

2.8. Саатуулах байр нь ангийн жижүүр, эмнэлгийн байгууллагатай харилцах утсан болон хөдөлгөөнт холбооны хэрэгсэл /хэт богино долгионы станц/, өрөөнүүдийг хянах камерын системээр тоноглогдсон байна.

2.9. Саатуулах байр нь 24 цагийн турш жижүүрийн хяналт, хамгаалалтад байна.

2.10. Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчид шөнийн цагт хучлага, дэвсгэр олгоно.

Гурав. Саатуулагдагчийг саатуулах байранд хүлээн авах

3.1. Цэргийн алба хаагчийг тусгаарлан саатуулахаар ангийн захирагчийн үйлдсэн тусгаарлан саатуулах хуудас, тэмдэглэл нь саатуулах байранд хүлээн авах үндэслэл болно.

3.2. Тусгаарлан саатуулах цэргийн алба хаагчийг ангийн захирагчийн тушаал, эмчийн магадлагаатай нь саатуулах байранд хүргэнэ.

3.4. Саатуулагдагчийг ангийн жижүүр, саатуулах байрны дарга, жижүүр, ангийн эмч /жижүүрийн бага эмч/-ийн хамт ажлын цагаар хүлээн авна.

3.5. Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийг хүлээн авахдаа биед нь үзлэг хийж илэрсэн шарх, сорви, гэмтлийг бүртгэлд тодорхой тусгаж, халдварт болон халдварт бус өвчтэй, эсхүл эмнэлгийн яаралтай тусламж авах шаардлагатай бол саатуулах байранд хүлээж авахаас татгалзаж болох ба ажлын бус цагаар саатуулагдагчийг хүлээн авахгүй.

3.6. Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийг хүлээн авагч нь саатуулагдахаар ирсэн офицер, ахлагч, сонсогч, түрүүч, байлдагчийг хүлээн авахдаа биед байгаа хувийн эд зүйлс, бичиг баримтыг шалгаж, хураан авсан тэмдэглэл үйлдэн, бусад шаардлагатай зүйлийг саатуулагдагчийн бүртгэл, нэрийн жагсаалтад тэмдэглэж гарын үсэг зуруулна.

3.7. Саатуулагдагчийг хүлээн авсан тухай тэмдэглэлийг 2 хувь бичиж, нэг хувийг саатуулагдагчийг хүргэн ирсэн албан тушаалтанд өгнө.

Тусгаарлан саатуулагдагсадын бүртгэл

Дэс дугаар	Албан тушаал, цэргийн цол, овог нэр	Цэргийн ангийн дугаар	Хэн хорьсон	Саатуулсан шалтгаан	Саатуулах хугацаа	Саатуулаар хүлээн авсан өдөр	Хүлээн хувийн зүйлс, баримт бичиг мөнгө	Саатуулах хугацаа хэдийд дууссан	Эмчийн хэлэлт, хатуу саатуулсан өдөр	Сулласан тухай тэмдэглэл	Саатуулах Хугацаа дууссаны дараа хураалгасан зүйл, баримт бичиг, мөнгө хүлээн авсан хүний гарын үсэг
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Саатуулагдагчийг хүлээн авах хуудас

Саатуулагдагч.....өдрөөс
/цэргийн цол, овог нэр, анги, салбар /

.....өдрийг дуустал..... хоног.....өрөөнд тусгаарлан саатуулахаар 20...оны....
дугаар сарын..... өдөр..... цагт саатуулах байранд хүлээн авав.

Саатуулах байрны дарга /ангийн жижүүр/

.....
/цэргийн цол, гарын үсэг/
/хуудасны ар талд/

Саатуулагдагчийн хувийн зүйл бүрэн /тийм тийм зүйл дутсан буюу илүү/
байсан.

Саатуулах байрны дарга/ ангийн жижүүр/

.....
/цэргийн цол, гарын үсэг/

Дөрөв. Тусгаарлан саатуулах байрны дэглэм

4.1.Сахилгын шийтгэл эдэлж байгаа цэргийн алба хаагчид саатуулах байранд тогтоосон дэг журмыг сахиж саатуулах байрны дарга, жижүүрийн шаардлагыг биелүүлэх үүрэгтэй.

4.2. Саатуулах байранд тусгаарлан саатуулагдаж байгаа цэргийн алба хаагчдыг хоолны шилжүүлгийг үндэслэн хугацаат цэргийн алба хаагчдын ердийн нормоор хооллоно. Офицер, ахлагч, цэргийн гэрээт алба хаагч төлбөр төлж хооллоно. Сахилгын шийтгэл эдэлж байгаа цэргийн алба хаагчдад хоол хүргэх журмыг цэргийн хүрээний зохицуулагч тогтоох ба тэднийг саатуулах байрны хооллох өрөөнд хооллоно. Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийн хоолны талаар эмч тусгайлан заалт өгсөн бол түүнийг биелүүлнэ.

4.3. Тусгаарлан саатуулах өрөөнд ном, шүдний оо, сойз, саван, алчуур авч орохыг зөвшөөрнө.

4.4. Өдрийн цагт хуурай зайгаар ажилладаг бага оврын радио хүлээн авагч ажиллуулж болно.

4.5. Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийг саатуулах байрнаас түр гарах, орох бүрт үзлэг хийж, авч орохыг зөвшөөрөөгүй зүйлс илэрвэл тэмдэглэл хөтлөн хураан авна.

4.6. Тусгаарлан саатуулах өрөөнд бүс, тэлээ, хөлийн ороолт, гутлын үдээс, хумсны хутга, хурц үзүүртэй зүйлсийг авч орох, тамхи татахыг хориглоно.

4.7. Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчид нь өрөөгөө өөрсдөө цэвэрлэх бөгөөд цэвэрлэгээний материалыг саатуулах байрны жижүүр олгоно.

4.8. Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчидтай хууль эрх зүй, цэргийн дүрмийн сургалтыг 11.00-14.00 цагийн хооронд хуулийн зөвлөх, сургагч багш /саатуулах байрны дарга/ удирдан явуулна.

4.9. Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчаас тусгаарлан саатуулах байрны үйл ажиллагаатай холбоотой гаргасан өргөдөл, гомдол хүсэлтийн хариуг ажлын

8 цагт багтаан өгнө.

4.10. Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчаас шүүх, прокурор, цэргийн анги, албан тушаалтанд илгээх өргөдөл, гомдлыг саатуулах байрны дарга хүлээн авч шууд илгээнэ.

4.11. Тусгаарлан саатуулах, албадан саатуулах шийдвэр гаргасан албан тушаалтан, өмгөөлөгч нь ажлын цагт багтаан зөвхөн харилцах ёстой цэргийн алба хаагчтай уулзана.

4.12. Саатуулагдагч нь өөрийн буруутай үйлдлийн улмаас эвдэж, гэмтээсэн эд зүйлсийг нөхөн төлнө.

4.13. Саатуулах байранд тогтоосон дотоод дэг журам, цагийн хуваарийг биелүүлээгүй сахилгын шийтгэл эдэлж байгаа цэргийн алба хаагчдад цэргийн хүрээний зохицуулагч цэргийн сахилгын дүрэмд заагдсан сахилгын шийтгэлийг нэмэлтээр хүлээлгэж болно. Сахилгын шийтгэл хүлээлгэсэн тухай саатуулагдагчийн харьяа ангид нэн даруй мэдэгдэнэ.

Тав. Тусгаарлан саатуулагдагчдыг түр гаргах, суллах

5.1 Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийг дор дурьдсан тохиолдолд саатуулах байрнаас түр гаргана:

5.1.1. албадан саатуулах шийдвэр гаргасан албан тушаалтан ажлын шаардлагаар өөрөө ирж уулзах, авч явах;

5.1.2. эрүүл мэндийн дүгнэлт, магадлагааг үндэслэн дараагийн шатны эмнэлэгт шилжүүлэх, онош тодруулах, шинжилгээ хийлгэх, хэвтүүлэн эмчлэх;

5.1.3 гал түймэр, үер, газар хөдлөлт зэрэг гэнэтийн аюулын үед саатуулагдсан этгээдийн эрүүл мэнд, амь насыг хамгаалах зорилгоор түр гаргах, нүүлгэн шилжүүлэх;

5.1.4 батлагдсан цагийн хуваарийн дагуу өдөр бүр 50 минут хүртэл хугацаагаар салхинд гаргах.

5.2. Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийг саатуулах байрнаас түр гарган авч яваа албан тушаалтан аюулгүй байдал, хамгаалалтыг өөрөө бүрэн хариуцах ба буцааж хүлээлгэн өгөх үүрэг хүлээнэ.

5.3. Гал түймэр, гамшиг ослын үед, саатуулагдсан этгээдийн эрүүл мэнд, амь насыг хамгаалах зорилгоор түр гаргах, нүүлгэн шилжүүлэх асуудлыг саатуулах байрны дарга /жижүүр/ бие даан шийдвэрлэнэ. Саатуулах байрны жижүүр, түүний туслагчийн хяналтад салхинд гаргана.

5.4. Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийг тусгаарлан саатуулах тухай тэмдэглэлд заасан хугацаа нь дуусмагц суллана.

5.5. Прокуророос үндэслэлгүйгээр албадан саатуулсан гэж үзэж, суллах шийдвэр бичгээр өгвөл нэн даруй суллана.

Зургаа. Сахилгын саатуулах байрны үйл ажиллагаанд тавих хяналт

6.1. Саатуулах байрны үйл ажиллагаанд ангийн захирагчийн орлогч, захирагчийн нэгдүгээр орлогч, штабын дарга, ажиллагааны офицер хяналт тавина.

6.2. Саатуулах байранд зөвхөн тусгаарлан саатуулах тухай шийдвэрийг биелүүлэхтэй холбоотой үүрэг гүйцэтгэх бөгөөд саатуулагдсан этгээдийн тухай

гэр бүлийнхэн, өмгөөлөгчид нь мэдэгдэх, хаана, ямар зөрчлийн учир, хэний шийдвэрээр хэдий хугацаагаар саатуулагдсан тухай тодорхойлолт хийж өгөх зэрэг бусад байгууллага, албан тушаалтны гүйцэтгэх үүргийг саатуулах дарга, жижүүрт шилжүүлэн хариуцуулахыг хориглоно.

6.3. Саатуулах байрны өдөр тутмын үйл ажиллагаа саатуулах байрны даргын удирдлага дор явагдах ба тэр нь байрны үйл ажиллагаа, ажлын дүн мэдээтэй өдөрт 2-оос доошгүй удаа биечлэн танилцаж үүрэг, чиглэл өгнө.

6.4. Саатуулах байрны дарга нь жижүүрт гарах алба хаагчидтай үүрэг гүйцэтгэх үеийн онцлог, нөхцөл байдлыг танилцуулсан зааварчилгаа өгч, гарын үсэг зуруулна.

6.5. Саатуулагдсан цэргийн алба хаагчдаас тогтоосон журам биелүүлэхийг шаардах, тэдний аюулгүй байдлыг хангах ажлыг саатуулах байрны жижүүр хариуцна.

Долоо. Саатуулах байрны төхөөрөмжлөл

7.1. Тусгаарлан саатуулах байр түрүүч, байлдагч, нарын нийтийн хэсэг, гэрээт цэрэг, ахлагч, офицерын хэсэгтэй байна.

7.1.1. **Түрүүч, байлдагч нарын нийтийн хэсэгт:**

7.1.2. байлдагч нарын саатуулах өрөө;

7.1.3. түрүүч нарын саатуулах өрөө;

7.1.4. нэг бүрийн саатуулах өрөө;

7.1.5. сэжигтнээр шалгагдаж байгаа түрүүч, байлдагч нарыг саатуулах нийтийн ба нэг бүрийн өрөө.

7.2. **Гэрээт цэрэг, сонсогч, ахлагч, офицерын хэсэгт:**

7.2.1. гэрээт цэрэг, сонсогч, ахлагч, дунд, ахлах офицерыг нийтийн болон нэг бүрийн саатуулах өрөө;

7.2.2. сэжигтнээр шалгагдаж байгаа офицер, ахлагч нарыг саатуулах нэг бүрийн өрөө.

7.3. Хүрээний тусгаарлан саатуулах байранд төхөөрөмжлөх бусад өрөө:

7.3.1. албадан саатуулагдсан цэргийн алба хаагчийг байцаах өрөө;

7.3.2. жижүүрийн байр;

7.3.3. саатуулах байрны орон тооны бүрэлдэхүүний ажлын өрөө;

7.3.4. хооллох байр;

7.3.5. гар нүүр угаах өрөө;

7.3.6. байрны дотор буюу гадна бие засах газар.

Саатуулах болон нийтийн бусад өрөө /гар, нүүр угаах, бие засах газар/- ний цонхыг төмөр сараалжаар бэхэлж, дотор талд нь төмөр тор татна.

Саатуулах байранд ариун цэврийн болон гутал цэвэрлэх хэрэгсэл, түүнчлэн гадуур хүрэм, малгай хийх цоожтой шүүгээ байна. Шүүгээний түлхүүрийг саатуулах байрны жижүүр хадгална.

Найм. Бусад зүйл

8.1. Саатуулах байранд ажиллах, үүрэг гүйцэтгэх хоногийн манааны бүрэлдэхүүн, дэг, цагийн хуваарийг холбогдох хууль тогтоомж, цэргийн нийтлэг дүрмүүдэд нийцүүлэн анги тогтоож мөрдүүлнэ.

8.2. Саатуулах байранд орон нутгийн чөлөө, эмчлүүлэхээр яваа, халагдсан

болон анги буцаж байгаа цэргийн алба хаагчдыг түр байрлуулах зорилгоор дамжин өнгөрүүлэх буудлыг тусгайлан төхөөрөмжлөн ажиллуулж болно.

8.3. Саатуулагчид үзүүлэх эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд хэрэгцээт нэн шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, багаж, тоног төхөөрөмж, табель хэрэгслийн хангалтыг хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй стандарт, шаардлагад нийцүүлэн бүрдүүлж, бэлэн байдлыг хангах, гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх багаж хэрэгслийг бэлэн байлгах ба түүний бүрэн бүтэн байдалд сахилгын саатуулах байрны дарга хяналт тавина.